

Hub Vaessen, oud-voorzitter buurtvereniging en OJC de Kelder:

‘Blij met de zorgvoorzieningen in 2040’

Hub Vaessen was twintig jaar geleden een ‘druk mannetje’. De geboren en getogen Urmondenaar was muzikant bij de fanfare, voorzitter van de buurtvereniging en voorzitter van OJC de Kelder, gaf voorlichtingsmiddagen voor ouderen op het gebied van veiligheid en brandbestrijding, had een eigen bedrijf op het gebied van EHBO- en bedrijfshulpverlening-opleidingen, en was ten slotte ook brandweerman. Hoe veelzijdig kan een mens zijn.

Hub heeft zich altijd ingezet voor een grotere cohesie in Urmond. Hub: “Zo’n twintig jaar geleden waren de mensen erg op zichzelf en gemeenschapszin was ver te zoeken. Gelukkig is daar de laatste jaren flink wat aan veranderd, alhoewel het nog niet helemaal weg is. Hetzelfde geldt voor de zelfredzaamheid van oude-

ren. Ik ben blij met de zorgvoorzieningen vandaag de dag, maar er zit nu eenmaal een tegenstelling in de behoefte en gedragingen van ouderen. Als je ouder wordt, heb je meer de behoefte om je terug te trekken, terwijl je tegelijkertijd nog steeds deel wilt uitmaken van de gemeenschap. Ik denk dat daar ook vandaag nog meer aandacht en begeleiding voor zou moeten zijn. Tot slot ben ik blij dat veel jongeren zich inzetten voor de gemeenschap. Ik begrijp dat dat niet altijd makkelijk is om daar, naast je gezin en je (drukke) werk tijd voor te vinden. Des te meer weet ik dat te waarderen.” Urmond is volgens Hub een mooi stukje oudheid wat gekoesterd moet worden. Een mooi dorp met nog steeds uitdagingen en mogelijkheden.

Buurthulp DOP Urmond helpt

Wij bieden hulp aan alle inwoners van Urmond en brengen bewoners nader tot elkaar. Hulp nodig of hulp in de aanbieding? Stuur ons een app: (31) 6 23 89 87 10 | dop-urmond.nl

S a m e n s t e r k

Urpap organisator Maurice Gransier: ‘Uermendgeveul versterken’

“Weet je waar ik van kan genieten?”, begint organisator Urpap Maurice Gransier zijn verhaal, “als zo’n paar jongeren uit Urmond op Hemelvaartmorgen aan het optreden zijn op het festivalterrein en dat opa en oma aan de zijlijn trots staan te genieten van hun kleinkind. Daar doe ik het voor. Net als het optreden destijds van ‘Jick Munro and the amazing Laserbeams’ die samen met de drumband van Urmond een optreden verzorgden. Jong, oud, rijp en groen, iedereen was in zijn element. Dan ben ik trots dat ik dat *Uermendgeveul* mag aanwakkeren en versterken.” De 58e editie van Urpap dit jaar dreigt een gigantisch succes te worden. Hemelvaart 2040 staat in het teken van het bezoek van koning Willem Alexander aan de gerestaureerde haven van Urmond en organisator Maurice Gransier hoopt er dan ook op dat zijne koninklijke hoogheid of een van zijn kinderen of kleinkinderen het feestterrein van Urpap komt bezoeken. Maurice doet al 40 jaar de programmering van Urpap en ook dit jaar is hij weer blij dat het

De Urmonder 2040 is voor de totstandkoming van deze speciale editie in de archiefkast gedoken en stuitte op een interview uit 2019 met Danny Hendrix, destijds wethouder fysieke leefomgeving. 2040 was toen nog een stip aan de horizon. De gemeente hanteerde het jaartal als uitgangspunt voor het rapport Stein op weg naar 2040 en de wethouder legt uit welke kansen en bedreigingen er destijds speelden.

‘Energietransitie en vergrijzing zijn opgaven waar we niet omheen kunnen’

Wethouder Danny Hendrix: “Prognoses geven aan dat gemeente Stein rekening moet houden met een bevolkingsdaling van 24.987 in 2018 naar circa 19.000 inwoners in 2040. Vergrijzing is hiervoor de belangrijkste oorzaak. Er gaan nu eenmaal meer mensen dood dan dat er geboren worden. Tegelijkertijd staan we voor een enorme uitdaging om de komende dertig jaar de CO2-uitstoot terug te brengen tot neutraal. Klimaatverandering valt niet meer te ontkennen en wij zullen er daadwerkelijk iets aan moeten doen. Die twee zaken, vergrijzing en energietransitie proberen we zoveel mogelijk samen op te pakken.”

“Kijken we bijvoorbeeld naar Urmond-Oost, daar staat een soort huizen dat sterk verouderd is en niet meer voldoet aan de huidige en toekomstige wensen van onze inwoners. Daar gaan we samen met woningcorporaties en woningeigenaren wat aan doen. Naast andere woningen moeten er op termijn ook minder woningen komen; de woningmarkt moet worden getransformeerd. Via de zogenoemde

gebiedsgerichte aanpak hebben we afgelopen jaar de infrastructuur op orde gekregen. Nu nemen we met de transformatie van de woningen ook duurzaamheid mee en slaan zo twee vliegen in een klap. Van de 1800 woningen verdwijnen er in 2040 zo’n 400 (waarschijnlijk ca 300 omdat ook meer eenpersoonshuishoudens komen en dit niet 1 op 1 gerelateerd is aan de daling van het aantal inwoners) en maken plaats voor bijvoorbeeld duurzame levensloopbestendige woningen.”

“Maar de leefbaarheid in de kernen bestaat uit meer dan stenen. De veranderingen die op ons afkomen vragen om een brede aanpak en die kunnen en willen we als gemeente niet alleen oppakken. De verzorgingsmaatschappij zoals we die nu (nog) kennen, kan op enig moment niet langer gedragen worden door de overheid. Er wordt ook gekeken naar wat de maatschappij kan bijdragen. Daar moeten we allemaal aan wennen. Ook wij als gemeente moeten er aan wennen dat we loslaten en inwoners eigen verantwoordelijkheid geven. Als ouderen bij-

voorbeeld langer zelfstandig thuis blijven wonen heb je de directe omgeving nodig om ondersteuning te bieden. Als een wijk vanwege de kosten maar twee keer per jaar geveegd kan worden dan nemen buurtbewoners misschien zelf het initiatief om samen op te ruimen. Het is zaak dat gemeente en inwoners elkaar opzoeken en daarover een open dialoog met elkaar aangaan. In het geval van het schoonhouden van een kern, leggen we uit wat het budget is en kunnen we samen kijken wat we daarvoor samen kunnen doen. En zo liggen er talloze zaken die DOP’s gewijs kunnen worden opgepakt vanuit de kernen, gefaciliteerd door de gemeente.

Danny Hendrix is geboren en getogen in Urmond. Ook hij kent het *Uermendgeveul*. Aan voorspellingen voor de toekomst waagt hij zich niet echt, maar als er zich positieve ontwikkelingen voordoen, zal hij daar graag zijn steentje aan bijdragen. Danny Hendrix: “Werken aan een hechtere onderlinge samenhang, daar kunnen we nu al mee beginnen.”

DE URMONDER 2040

SPECIALE EDITIE DINSDAG 1 MEI 2040

Hemelvaartsdag 2040 wordt een speciale dag voor Urmond. Zijne koninklijke hoogheid Willem Alexander bezoekt dan de geheel gerestaureerde haven van Oud-Urmond. Onze koning komt die dag over de Maas met de Groene Draak, die hij voor deze gelegenheid heeft geleend van zijn moeder prinses Beatrix. Hoewel het om een informeel bezoek gaat, staat deze gebeurtenis geheel in het teken van de oplevering van de revitalisering van de haven aan de Maas. We vroegen architect Rob Janssen naar de achtergronden van dit unieke project.

Van MAAS tot DE BATH 2040: lang leve de koning

Rob Janssen: “De eerste plannen van het plan Maashaven revisited stammen volgens mij al van voor 2018. Ons bureau RUUM_Te Architecten werd toen benaderd door de Urmondse Monumentenstichting en Vrijheid Urmond om de oude, uit de Middeleeuwen stammende haven in oude luister terug te brengen.”

De afgelopen twintig jaar is besteed om zoveel mogelijk van de historie van Urmond zichtbaar te maken. De historie van oud-Urmond gaat terug tot in de Vroege IJzertijd (800 - 500 v.Chr.). Uit het aardewerk dat in de grachten werd gevonden, bleek dat de stadswallen dateren uit de 12-13e eeuw. In het wallensysteem van Urmond waren stenen poorten aangebracht waarmee het stadsgebied afgesloten en waren rondelen aanwezig die duiden op een bewapende verdediging. Deze rondelen zijn gedeeltelijk zichtbaar gemaakt.

Begin 1800 raakte de haven in verval. De Maas veranderde door de invloed van de mens. Er werden eilanden en obstakels verwijderd, net als meanders. Verder werden dijken aangebracht. Anno 2019 was het gebied tussen de Maas en De Bath een ver-

hoogd plateau in het Maaslandschap dat bescherming bood tegen het wassende water van de Maas. Op het plateau werden evenementen georganiseerd, zoals Urpap en voor Festival Vrijheid Urmond. Het bood plek aan de schutterij en de wandelaars. Door het grote (vervuilde) plateau had Urmond de verbinding met de Maas verloren en bedekte het de geschiedenis van Urmond. Letterlijk, eronder lag namelijk de haven verborgen.

Vervuiling ongedaan maken
Met de afgraving van vervuilde grond en het opnieuw zichtbaar maken van de oude haven, inclusief het bereikbaar maken vanuit het dorp, is Oud Urmond in al zijn glorie voor het voetlicht gekomen. Rob Janssen: “Nu ook de laatste fase, de aansluiting op de Maas, is gerealiseerd, is Urmond klaar voor een koninklijke ontvangst. En we hopen dat velen het voorbeeld van zijne koninklijke hoogheid mogen volgen. We zijn er trots op.”

De uiteindelijke realisering van de plannen heeft nog geruime tijd op zich laten wachten. Rob Janssen: “Voor ons was het van groot belang om voldoende draagkracht te

krijgen van de bewoners. Voldoende enthousiasme van de achterban heeft een stuwende kracht richting gemeente en overheid. Dat enthousiasme was er al van aanvang maar de doorbraak is uiteindelijk jaren later gekomen, weliswaar uit een onverwachte hoek.”

Toen in 2026 besloten werd om de brug over de Maas voor een jaar af te sluiten voor werkzaamheden, sloegen alle bewoners van Urmond, zowel van Oud- als Oost Urmond de alarmbel. Maanden hebben ze samen de handen ineen geslagen om het besluit van Rijkswaterstaat ongedaan te maken. Dat is uiteindelijk gelukt, maar het grootste pluspunt van deze actie was de eensgezindheid in Urmond onder de inwoners. Die eensgezindheid heeft uiteindelijk geleid tot realisatie van meerdere projecten zoals plaatsing van windmolens aan de nieuwe Postbaan en op het terrein van DSM (aan weerszijden van de A2), ontwikkeling van de Kanaalboulevard tot een echte boulevard waar plezierboten kunnen aanleggen, een scholengemeenschap aan de Molenweg en uiteraard oplevering van de parel van Urmond: de compleet gerestaureerde haven van Oud-Urmond.

Uitnodiging

MEEPRATEN OVER DE TOEKOMST VAN ‘US UERMEND’? DAT KAN, KOM OP MAANDAG 20 MEI a.s. NAAR HET PATER KOLBEHUIS GREATHEIDELAAN 60

WE BEGINNEN OM 20.00 UUR.

(aanmelden mag via hdridder@piw.nl)

VAN DE REDACTIE

In deze speciale editie van de **Urmonder 2040** beleven we een flashback naar het Urmond van twintig jaar terug. Sleutelfiguren uit de Urmondse gemeenschap geven aan wat zij vinden van hun Urmond toen en nu. We zien uit de reacties dat Urmond destijds de onderlinge samenhang miste en dat er veelal een houding heerste van ieder voor zich. Opvallend is dat de geïnterviewde destijds niet bij machte waren om daarin verandering aan te brengen. Terwijl uit de reacties tevens blijkt dat ze een bijzondere inzet en warm gevoel voor Urmond voelden en nog steeds voelen.

Belangrijkste ommezwaai in saamhorigheid door de jaren heen is voornamelijk gekomen door factoren van buitenaf, zoals een terugtrekkende overheid en een andere verfrissende mentaliteit en houding van een nieuwe generatie. Daarbij hebben verbindende projecten de onderlinge samenhang versterkt. Denken we hierbij aan de komst van het multifunctioneel centrum ‘Os Plek’, het windmolenproject in samenwerking met DSM, en het zichtbaar maken van de historie in de oude haven van Urmond. Het laatste staat symbool voor het zichtbaar maken van de pracht die Urmond altijd in zich heeft gedragen, maar te weinig wordt uitgedragen.

Het gaat Urmond voor de wind
Vanaf eind september 2040 worden de laatste twee windmolens (van in totaal zeven) in gebruik genomen aan weerszijden van de A2. Bijzonder is dat beide molens in de energiebehoefte van heel Urmond kunnen voorzien. Door de mogelijkheid van inschrijving en participatie aan ‘Toren 5’ profiteren heel wat inwoners van Urmond mee aan deze duurzame investering, die tevens de portemonnee weet te spekken. Naar verwachting wordt met de plaatsing van de laatste 7e toren aan het eind van dit jaar in een derde van de energiebehoefte van het DSM-terrein voorzien.

Groep acht van bs de Maaskei in 2019

Jean Tholen, voorheen locatielider De Maaskei:

‘Openstaan voor andere meningen en over grenzen heen kijken’

Jean Tholen: “Toen twintig jaar geleden basisschool de Maaskei uit zijn voegen dreigde te barsten voor wat betreft het leerlingenaantal, ontstond de mogelijkheid om met de bouw van een nieuw multifunctioneel complex het huisvestingsprobleem op te lossen en tevens een grotere eenheid tussen de kernen in en om Urmond mogelijk te maken.”

Jean Tholen heeft zijn hele werkzame leven ten dienste gestaan van de gemeenschap. Hij heeft diverse functies gehad bij de raad, woningstichting, fanfare, scouting, lokale omroep en ga zo maar door. Je kunt wel zeggen dat hij de Urmondse gemeenschap door en door kent. Het is Jean altijd een doorn in het oog geweest dat er zo’n grote onderlinge rivaliteit heerste. Traditie en een gezond chauvinisme is goed, maar je moet ook over je eigen grenzen durven heen kijken. Kleinschaligheid waar het kan en opschalen waar nodig. En toen die noodzaak voor huisvesting van leerlingen ontstond, was het voor hem logisch dat ergens tussen Berg en Urmond een nieuwe school werd gebouwd, die tegelijkertijd de diverse kernen uit hun isolement kon trekken door naast de functie van school de ruimte beschikbaar te maken voor alle activiteiten in de

kernen, inclusief alle sportactiviteiten. Jeans droom is uitgekomen en al weer meer dan 10 jaar is ‘Os Plek’ een feit. Een multifunctionele scholengemeenschap waar na de reguliere schooltijden de verenigingen gebruik van kunnen maken. Met een sporthal en sportvelden voor alle sportactiviteiten in de buurt en sinds kort de huisvesting van buurthuis, depot van de gemeente en een voortreffelijke brasserie. Er is als het ware een dorp in een dorp ontstaan.

Een droom komt uit

Jean: “Kijk ik nu terug op mijn gedachte van twintig jaar terug, zie ik dat veel van wat ik voor ogen had, is uitgekomen. Dat geeft me een goed gevoel. Er is veel gebeurd, met name in de mentaliteit van mensen. Met een steeds sterker terugtrekkende overheid is de verantwoordelijkheid eens te meer bij ons in de kernen komen te liggen. Die verantwoordelijkheid is gelukkig opgepakt. Er is een nieuwe generatie gekomen die zaken oppakt. Zonder die nieuwe instroom in het Dorps gericht denken (DOP) was de ‘Os Plek’ er nooit gekomen. Er is een duidelijker bewustzijn ontstaan dat als je iets wilt dat je daar zelf mee aan de slag moet. Als je daar anderen in betreft, mag dat wel stu-

Gouden bruiloft Karel Thijssen

Hen Breuls:

‘Met de stroom meegaan met behoud van de eigen identiteit’

Meer dan 50 jaar heeft hij zich tomeloos ingezet voor het verenigingsleven, de nu 89 jarige Hen Breuls. Met deze krasse Urmondenaar kijken we terug op de tijd waarin cohesie en samenwerking nog ver te zoeken waren.

Urmond 2040 is een redelijk harmoniërende gemeenschap, waar men met name de laatste tijd steeds meer burgerinitiatieven ontstaan en men elkaar steeds meer weet te vinden. Maar dat is niet altijd zo geweest. Uit een stoffig hoekje trekt Hen een fotoboek tevoorschijn. “Kijk” zegt hij, “Hier heb je een foto van een 50 jarig huwelijk in de jaren 50 van de vorige eeuw. De straten waren versierd en in een grote optocht trok een bonte stoet door het dorp. Er was eendracht, zeker als er iets speciaals speelde. Wellicht dat de kerk daar een goede rol in speelde. Maar in de jaren erna is door de individualisering en uiter-aard door het kanaal de gemeenschap steeds verder uit elkaar gedreven. Ook de relatie met omliggende kernen was eerder vijandig dan in evenwicht. Met een ongezond chauvinisme als uitgangspunt. We noemden het destijds ook wel een spoorbielsmentaliteit, waarbij de balken altijd haaks op de rails staan. Met al mijn functies in al die verenigingen is het me nooit goed gelukt om dit te doorbreken. Terwijl mijn credo altijd is geweest: met de stroom meegaan met

behoud van de eigen identiteit.”

Anno 2040 is er wel degelijk sprake van gemeenschapszin. Wat is er gebeurd dat deze kentering teweeg heeft gebracht? Hen: “Daar liggen diverse redenen aan ten grondslag. Om te beginnen is er één scholengemeenschap gekomen en één sportaccommodatie voor alle kernen, en zijn de individuele voorzieningen gesloten en afgebroken. Jongeren uit Berg, Nattenhoven, Urmond-Oost en oud Urmondtrappen trappen samen een balletje en zitten samen op school. De identiteit is niet meer zo van belang, ze voelen meer Steindenaar of Limburger dan Urmondenaar. Wat ook vandaag de dag anders is, is dat veel mensen van buiten zijn ingestroomd. Die hebben sowieso niets met het Urmonds verleden. Tot slot zijn er de afgelopen jaren, niet in de minste mate door de inzet van de DOP, talloze initiatieven ontwikkeld om de gemeenschap te versterken. Ik denk daarbij aan het behoud van voorzieningen in Urmond, waaronder bijvoorbeeld een goede supermarkt en zorginstelling. Ook het als één man staan in het verzet tegen sluiting van een jaar van de brug over het kanaal voor werkzaamheden destijds heeft voor verbroedering gezorgd. Mijn credo met de stroom meegaan met behoud van eigen identiteit heeft uiteindelijk toch gewerkt.

Anke Smeets-Meulenberg:

‘Urmond voelt voor mij nog steeds als thuiskomen’

Anke Smeets-Meulenberg kijkt met gemengde gevoelens terug op de afgelopen twintig jaar. Zij heeft steeds gedacht dat mensen zouden wegtrekken uit Urmond naar plaatsen waar meer voorzieningen zijn. Een angst die niet ongegrond was. Nog steeds is het een probleem om de basisvoorzieningen in Urmond te (be)houden. Anke: “Helaas zoekt de jongere generatie vaak zijn heil elders en blijft de vergrijzing doorzetten.”

Het verenigingsleven staat al jaren op een laag pitje. Voetbalclubs van diverse dorpskernen zijn gefuseerd om het hoofd boven water te houden. Mensen kiezen voor gemak. Ze vinden het fijn als de kinderen zelfstandig naar de clubjes of het zwembad kunnen gaan. Dus kiezen ze, vooral diegenen die geen binding hebben met het dorp, voor een grotere woonplaats met meer mogelijkheden.

Ontmoeting

Het is fijn zijn dat er de laatste jaren wat meer voorzieningen in ons dorp zijn gekomen. Winkeltjes, bemand door mensen uit het dorp, die zorgen voor een ontmoetingsplek. Net als in het buitenland in kleine cafeetjes of koffiehuizen waar de plaatselijke bevolking de dagelijkse beslomeringen doorneemt. Dat zou ik hier ook wel wat meer willen zien. Nog meer dat dorpsgevoel krijgen. Misschien dat de gemeente hierin wat meer zou kunnen faciliteren. Er zijn voor elkaar als het nodig is. Het zou ook mooi zijn als de verenigingen zichzelf kunnen bedruipen en, door de handen in elkaar te slaan, meer gedaan krijgen en daardoor

meer financiële draagkracht hebben. Maar ook op momenten dat er een tekort is aan helpende handen een andere vereniging inschakelen. En zo elkaar helpen om leuke dingen te realiseren en het aantrekkelijk maken voor mensen om lid te worden.

Denk bijvoorbeeld aan de Vrouwenvereniging (waar ikzelf bestuurslid van ben); bij speciale ledenavonden zoals Moederdag of Kerst, schakelen wij leden in om te helpen met het koffie rondbrengen en meehelpen bij het eetbuffet. Het zou fijn zijn als we daar een andere vereniging, bijvoorbeeld de oudervereniging van school, of leden van de volleybalclub, voor kunnen inschakelen. Zodat de leden van de Vrouwenvereniging op zo’n avond niet alles hoeven te doen. En andersom kun je dan ook weer meehelpen als het nodig is, bijvoorbeeld op bij een open dag van de school, of bij een toernooi van de volleybalclub. Je zou een soort van poule kunnen maken waar verenigingen zich bij inschrijven en die je kunt aanspreken op het moment dat je hulp nodig hebt.

Mijn band met Urmond

Urmond is prachtig gelegen aan de Maas. Het heeft een mooie wandelomgeving en een historische dorpskern die goed in ere wordt gehouden. Het ligt het zeer centraal, dichtbij de autosnelweg, dichtbij België en dichtbij Duitsland.

Ik ben geboren en getogen in Urmond. Ik hoop hier nooit weg te moeten gaan, maar je weet maar nooit. Ik woon hier al bijna 75 jaar, werkte hier en maak nog steeds deel uit van het verenigingsleven. Onze kinderen zijn hier naar school gegaan en zijn nog steeds lid van diverse verenigingen. Urmond voelt voor mij nog steeds als thuiskomen.

